

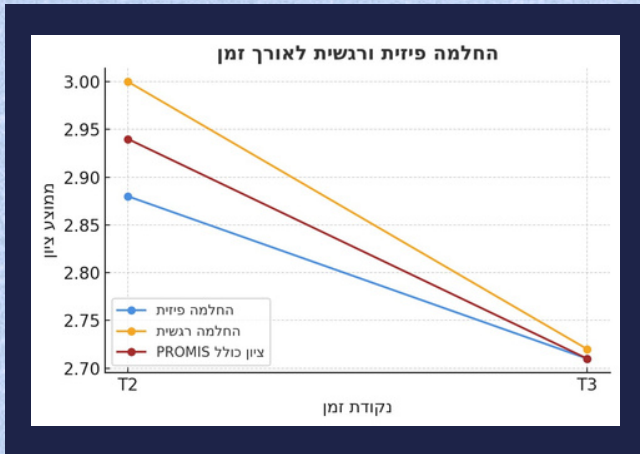
עולא אבו חלאוה^{1,2}, רחל דקל¹, רפאל לוטן² ושירי שנאן אלטמן¹
1. ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש לואיס וגבי וייספלד, אוניברסיטת בר אילן, רמת גן.
2. מחלקת אורתופדיה, המרכז רפואי ע"ש אדית וולפסון, חולון.

רקע

ההחלמה משבר בצוואר הירך (שצ"י) בגיל מבוגר היא תהליך מורכב המושפע מגורמים רפואיים, רגשיים וחברתיים. אולם, מרבית המחקרים שנערכו עד כה התמקדו בהיבטים הפיזיים של ההחלמה, תוך התעלמות מהמרכיב הרגשי. מחקר זה בוחן את ההחלמה בגישה אינטגרטיבית המשלבת שני ממדים - החלמה פיזית והחלמה רגשית בהתבסס על שני מודלים תיאורטיים: 1. תיאוריית ההתקשרות, המסבירה הבדלים רגשיים בהתמודדות עם דחק. 2. מודל הוויסות העצמי (ייצוגי מחלה), המתאר תגובות קוגניטיביות ורגשיות לאיום בריאותי.

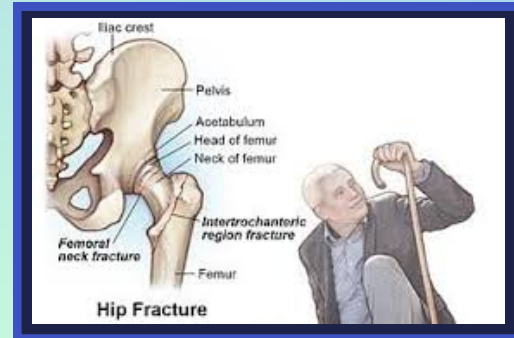
ממצאים ראשוניים

בשינוי בין T2 ל-T3: ירידה מובהקת בהחלמה רגשית
($p=0.028$, $d=0.36$) ובבריאות הכללית ($p=0.024$, $d=0.36$)
ירידה קלה ולא מובהקת בהחלמה הפיזית ($p=0.063$, $d=0.29$).

החלמה פיזית: קשר חיובי עם ייצוגי מחלה חיוביים ($r=0.45$);
קשר שלילי עם ייצוגי מחלה שליליים ($r=-0.63$); קשר שלילי
לא מובהק עם התקשרות לא בטוחה ($r=-0.24$).

החלמה רגשית: קשר חיובי עם ייצוגי מחלה חיוביים ($r=0.60$)
ותמיכה חברתית נתפסת ($r=0.67$); קשר שלילי עם ייצוגי
מחלה שליליים ($r=-0.74$) והתקשרות לא בטוחה ($r=-0.41$).

מטרות המחקר

לבחון את הקשר בין רצפי התקשרות, ייצוגי מחלה, אמון
ברופא ותמיכה חברתית נתפסת לבין החלמה פיזית ורגשית
בקרב מבוגרים מעל גיל 65, לאחר ניתוח שצ"י, לאורך זמן.

שיטה

[מחקר אורך פרוספקטיבי | עד: 100 נבדקים | עד כה: 60 נבדקים]

T1 → T2 → T3

כחודש וחצי לאחר השחרור 2-5 ימים לאחר ניתוח טרום ניתוח
משתני המחקר: התקשרות | ייצוגי מחלה | אמון ברופא | תמיכה
חברתית נתפסת | החלמה פיזית ורגשית.

מדדי החלמה פיזית: כאב, הליכה, תפקוד יומיומי ועייפות
מדדי החלמה רגשית: מצב רוח כללי, איכות חיים ושביעות רצון
מקשרים חברתיים.

מסקנות והמלצות

- הממצאים מדגישים פער בין החלמה פיזית לרגשית לאחר השחרור מביה"ח, כאשר דווקא בשלב המאוחר יותר ניכרת החמרה בהחלמה הרגשית.
- תופעה זו עשויה לנבוע מהמעבר מהשגחה רפואית אינטנסיבית במסגרת האשפוז לתפקוד עצמאי בקהילה.
- שילוב של תמיכה רגשית ממוקדת, חיזוק תחושת הביטחון בקשרים בין-אישיים ועידוד ייצוגי מחלה חיוביים עשוי לשמש מרכיב מרכזי בהשגת החלמה מיטבית ובהפחתת ההחמרה בהחלמה רגשית לאחר השחרור.

מקורות

- Karbowa - Plowens, M. (2023). Attachment styles, coping with stress and coping support among cancer patients. *Contemporary Oncology*, 27(2), 97-100.
- Lewandowski, R., Goncharuck, A.G., & Cirella, G.T. (2021). Restoring patient trust in healthcare: *Medical information impact case study in Poland*. *BMC Health Services Research*, 21(865), 1-11